

Postadres Postbus 101 7100 AC Winterswijk

Aan de gemeenteraad van Winterswijk

Bezoekadres : Stationsstraat 25

Telefoon : (0543) 543 543

Fax : (0543) 543 065

E-mail : gemeente@winterswijk.nl

Internet : www.winterswijk.nl

KvK : 09219446

Zaaknummer : 2315330

Team : Omgeving

Uw kenmerk :

Bijlage(n) : Rapport 'Rechtsgrondslag voor aangrenzende on-shoreplanning van windparken in de EU - aanbevelingen gemeente Winterswijk' d.d. 14 oktober 2024

Behandeld door : Kristel Wolterink

Kopie aan :

Verzenddatum : 19 november 2024

Onderwerp : Motie Windmolens Duitsland

Beste leden van de raad,

Tijdens de raadsvergadering van 20 juni 2024 is de motie Windmolens Duitsland aangenomen. Met deze motie heeft u het college verzocht om te onderzoeken welke (Europese) rechtsmiddelen de gemeente heeft om tegen de bouwplannen van windturbines over de grens in te zetten. Verder verzocht u deze middelen voor te leggen aan de raad, de raad voor te stellen hoe deze middelen in te zetten en hierbij samenwerking te zoeken met andere (grens)gemeenten in Nederland. Met deze brief informeren wij u over de afhandeling van de motie.

Opdrachtverlening tot onderzoek

Op 26 juli 2024 heeft het college besloten opdracht te verlenen tot een onderzoek naar (Europese) rechtsmiddelen tegen Windmolens in Duitsland. In de bijlage van deze brief treft u het onderzoek en de aanbevelingen uit dit onderzoek aan.

Aanbevelingen onderzoek

In het onderzoek naar de juridische rechtsmiddelen zijn er zeven aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn gericht op de bescherming van het milieu, de naleving van wetgeving en de bevordering van grensoverschrijdende samenwerking bij duurzame ontwikkeling van windenergie-infrastructuur. De aanbevelingen zijn:

1. **Verzoek om documentvertalingen** om ervoor te zorgen dat alle relevante Duitse documenten in het Nederlands worden vertaald om een zinvolle grensoverschrijdende dialoog mogelijk te maken.
2. **Vragen om een strengere milieueffectrapportage (MER)**, met name met betrekking tot de nabijheid van Natura 2000-gebieden.
3. **Het inhuren van een juridisch adviseur** die gespecialiseerd is in de Duitse wetgeving op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening om de ontwikkelingsprojecten effectief aan te vechten.
4. **Formele bezwaren indienen tegen de plaatsing van windturbines** dicht bij de grens op basis van EU- en Duitse juridische precedenten.

5. **Het secretariaat van het Verdrag van Espoo inschakelen:** Indien nodig een onderzoek indienen bij het secretariaat van het Verdrag van Espoo om de grensoverschrijdende milieueffecten te beoordelen.
6. **Lobbyen:** Samenwerken met andere gemeenten die te maken hebben met soortgelijke projecten om hun collectieve positie in grensoverschrijdende onderhandelingen te versterken.
7. **Organiseren van grensoverschrijdende samenwerking:** Formele werkafspraken tussen Duitsland en Nederland voorstellen om gecoördineerde planning en naleving van internationale milieunormen te garanderen.

Vooruitlopend op de aanbevelingen

Op 18 oktober 2024 ontving de gemeente Winterswijk vanuit Kreis Borken het bericht dat er eind november een beslissing valt inzake de vergunningverlening van windturbines in de gemeente Südlohn.

Door veranderde wetgeving in Duitsland kunnen tijdelijk vergunningen aangevraagd worden voor Windturbines in 'landschaftsschuttsgebieten'. Daar zitten gebieden bij die dicht bij Winterswijk liggen. Deze tijdelijke periode is afgelopen zodra het 'regionalplan', waar momenteel in Münster aan gewerkt wordt, is vastgesteld. Deze periode is juridisch complex en ook voor onze Duitse overheidspartners op onderdelen onduidelijk. Om onze rechten veilig te stellen zien wij ons genoodzaakt een gerechtelijke procedure op te starten en een Duitse advocaat in te huren. Want als de gemeente de bezwaartermijnen met betrekking tot de vergunningverlening laat verlopen, verspeelt de gemeente namelijk haar rechten. De bezwaartermijn in Duitsland is één maand vanaf de datum van vergunningverlening.

Duitse advocaat

Een eventuele juridische procedure vindt plaats in Duitsland. De gemeente Winterswijk heeft geen expertise in huis ten aanzien van het Duitse bestuursrecht. Om die reden is gekozen om een Duitse advocaat in te huren. Volgens het Duitse bestuursrecht kan in dit soort procedures alleen een Duitse advocaat, of een Nederlands bureau dat in Duitsland toegelaten is, een bezwaarschrift (Klage) indienen bij de Bestuursrechtbank (Verwaltungsgericht) in Münster. De advocaat onderzoekt in eerste instantie of de gemeente Winterswijk een juridische grondslag heeft om bezwaar in te dienen.

Aanbevelingen onderdeel werkwijze

Een aantal van de genoemde aanbevelingen zijn en waren al onderdeel van onze werkwijze. In de praktijk ontvangt de gemeente Winterswijk alle relevante Duitse documenten in de Nederlandse taal. Waar de vertaling te wensen overlaat, maken we dit kenbaar bij de betreffende Duitse instantie. De Duitse overheden betrekken ons in de verschillende procedures en vragen ons als belanghebbende om zienswijzen in te dienen.

Samenwerking en lobby

Er is een nauwe samenwerking met gemeente Berkelland en er is intensief contact met de actiegroepen Kotten-Ratum en Woold. Ook de lijnen voor overleg met de provincie Gelderland en de verschillende Duitse overheden zijn kort en direct. Samen met VNG-grensgemeenten is dit vraagstuk in september opgepakt en doorgezet naar de ministeries van VRO en BZK. Verder is er een bovenregionaal overleg met grensgemeenten die voor dezelfde uitdaging staan als de gemeente Winterswijk.

Motie Tweede Kamer

Op 7 november jl. is er, na het werkbezoek van kamerlid Henk Vermeer op 31 oktober 2024 in Rekken, een motie ingediend door Henk Vermeer (BBB) en Wytske Postma (NSC) tijdens een debat in de Tweede Kamer. Zij roepen op om de kwestie aan te kaarten bij de Duitse regering met betrekking tot het naleven van het Espoo Verdrag.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeesters en wethouders van Winterswijk,

de secretaris,

de burgemeester,

B. Freriks-ten Hagen

B.J.J. Bengevoord